

Slovnice in spise: Slovenska slovnica z naukom, kako se pišejo pisma in opravljeni sestavki. Spisal Peter Končnik. Na Dunaji v c. k. založbi šolskih knjig, vez. 50 kr.

Slovenska slovnica za prvence. Spisal Andrej Praprotnik. V Ljubljani v J. R. Milic-evi tiskarni, vez. 30 kr.

Spise v ljudski šoli. Spisal Andrej Praprotnik. V Ljubljani pri M. Gerberji, vez. 32 kr.

Knjige za poučevanje v drugem jeziku: Slovensko-nemška začetnica za ljudske šole. Spisal Iv. Miklosich. Na Dunaji v c. k. založbi šolskih knjig, vez. 20 kr.

Slovensko-nemški Abecednik. Spisal Karol Prešerin. Ravno tam, vez. 35 kr.

Slovensko-nemški Abecednik. Spisala Razinger in Žumer. V Ljubljani pri Kleinmayr- in Bambergu, vez. 25 kr.

Prva nemška slovnica za slovenske ljudske šole. Na Dunaji v c. k. založbi šolskih knjig, vez. 24 kr.

Druga nemška slovnica za slovenske ljudske šole. Ravno tam, vez. 36 kr.

Tretja nemška slovnica za slovenske ljudske šole. Ravno tam, vez. 30 kr.

Navod k naučenju italijanskega jezika za slovenske ljudske šole. I. del. Ravno tam, vez. 20 kr.

Računice: Prva računica za slovenske ljudske šole. Spisal dr. vitez Fr. Močnik. Ravno tam, mehko vez. 8 kr.

Druga računica za slovenske ljudske šole. Ravno tako in tam, mehko vez. 12 kr.

Tretja računica za slovenske ljudske šole. Ravno tako in tam, mehko vez. 13 kr.

Četrta računica za slovenske ljudske šole. Ravno tako in tam, mehko vez. 16 kr.

Peta računica za jedno-, dvo- in trirazredne ljudske šole. Ravno tako in tam, vez. 20 kr.

Pevske knjige: Slavček. Zbirka šolskih pesmi. V Ljubljani. Vglasbil Ant. Nedvčd, c. k. učitelj godbe. Prva stopnja 20 kr., druga stopnja 20 kr., tretja stopnja 30 kr. (V lastni zalogi.)

Učila: Nazorni nauk za slovensko mladost. Sestavil Iv. Tomšič. V Ljubljani, založil J. Giontini, 8 gld. 50 kr.

Slovenske stenske table. Na Dunaji v c. k. založbi šolskih knjig, 12 tabel, nevez. 1 gld. 40 kr., vez. 2 gld. 40 kr.

Slovenske stenske table. Sestavil Ant. Razinger in Andr. Žumer. V Ljubljani, 25 tabel po 10 kr., vse vkup 2 gld. 50 kr.

II. Druge knjige.

Ant. Mart. Slomškega zbrani spisi. Četrta knjiga: Različno blago. Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek, župnik Makolski, 1885. Natisnila tiskarna družbe sv. Mohora v Celovci. Gradivo je prav lepo zbrano. Kar se pa notranje vrednosti teh spisov tiče, nam je porok nepozabljivi, pre-slavni spisatelj Slomšek. Posebno je četrta knjiga prava knjiga za učitelje in stariše. Tu je nakupičenega prekrasnega blaga, namreč: šola in odgoja, mala basaga šolskega blaga, poučno berilo, narodna politika in narodno gospodarstvo, razna poučna tvarina i. t. d. Slomškovih zbranih spisov izdane so bile doslej: Prva knjiga: Pesmi. Druga knjiga: Basni, prilike in povesti. Tretja knjiga: Životopisi. Prve in druge knjige je le še nekaj malo iz-tisov pri izdajatelju (pošta Makole, Maxan bei Pölschach), tretje pa je še dovolj, po znižani ceni na prodaj, in sicer: prva po 50 kr., druga in tretja pa po 70 kr. Tržna cena četrte knjige je 1 gld. 40 kr. za trdo vezan, 1 gld. 30 kr. za broširan iztis. Pri izdajatelju pa se dobiva po 1 gld. s poštnino vred. — „Slomškovske spise“ mora imeti vsaka šolska knjižnica, vsaka bralna družba, pa tudi vsaka poštena slovenska hiša.

Ljudska knjižnica, snopič 11. obsega tri povesti za bolj odraslo mladino, namreč: Divus, Ancula in Prutovski. Česki spisal Alojzij Jirásek, poslovenil A. Sattler.

D o p i s i.

Iz Celjske okolice. (Vabilo.) Celjsko učiteljsko društvo bo imelo v 2. dan julija t. j. v četrtek popoldne točno ob 4. uri v tekočem letu redno svoje tretje zborovanje, katero bo razven drugih predmetov obravnavalo tudi predmet tukajšnje uradne konferencije: »Razdelitev realistične učne tvarine na posamezna leta na eno — petrazrednih ljudskih šolah itd.« — K prav obilnej udeležbi vabi

odbor.

Iz Podmelca v 21. dan junija t. l. Resnici na ljubo usejam si oporekati g. dopisniku s Primorskega v 7. dan maja t. l. (glej »Uč. Tov.« št. 10.), koji pripisuje meni vso zaslugo češ, da sem jaz ustanovnik »Tominskemu učiteljskemu društvu«. V popravek tedaj naj bude sledeče pojasnilo: Dolgo užé smo gojili nekateri učitelji Tom. okraja željo, naj bi se ustanovilo prepotrebno učiteljsko društvo. Na to je posebno deloval gosp. Likar. Na dan lanske okrajne učiteljske konferencije sporazumeva se z nekaterimi učitelji in pri vkupnem obedu r. govarja g. L. zbrano učiteljstvo, naj se društvo ustanovi. Sproženo misel odobrava gosp. Fr. Vodopivec, c. kr. okrajni šolski nadzornik — i somišljeniki jo podpiramo. Takoj se izvoli osnovalni odbor (gg. Anton Fajgelj, Likar, Ivan Gerželj, Kristijan Bratina in jaz), kojemu sem bil jaz izvoljen predsednikom. Zbog te slučajno mi podeljene časti se pa nikakor ne morem smatrati ustanoviteljem društva, da si sem po svoji moči pri tem sodeloval. Pravi ustanovitelj je vsekako **g. L.** — Vsa hvala tudi gosp. nadzorniku, da je s svojim odobravanjem učiteljstvo vzpodbudil, ter tako zdatno pripomogel, da se je društvo ustanovilo. — Osnovni odbor sestavil je v Podmelci v 3. dan julija p. l. društvena pravila (na podlogi onih Sežanskega in Koprškega okraja), koje pa je sl. c. kr. namestništvo z odlokom s 4. dne avgusta p. l., št. 10565, bilo zavrnilo zarad §. 2. lit. d. zadevajoč »pobiranja izrednih doneskov«. Odbor moral je navedeno točko izbrisati, na kar je sl. namestništvo pravila potrdilo pod št. 11844. s 14. dne avgusta p. l. Prvo zborovanje je imelo društvo v 25. dan avgusta p. l. v Kobaridu. Pristopilo je društvu vse učiteljstvo tega okraja (razven enega), kakor tudi gosp. nadzornik pa nekatere gospdč. učiteljice in gg. učitelji domačini — službujoči v Sežanskem in Goriskem okraji — kot podporni udje. V odboru so ti-le g. g.: J. K., predsednik; J. Gerželj, podpredsednik; A. Fajgelj, tajnik; K. Bratina, blagajnik; Volarič, Likar in Urbančič odborniki. — Drugo zborovanje bilo je v 2. dan maja v Tominu (sè slovesno zadušnico po ranjem društveniku in učitelju gosp. Antonu Šekli-ju). Razpravljale so se pri tem za učiteljstvo jako važne zadeve, koje so se izročile odboru v konečno rešitev. Poslednji je naloženo mu nalogo užé nekaj izpolnil, a zdaj se bavi še z ostalim delom. Društvo je zdaj na trdnih nogah; daj Bog, da bi tako vedno ostalo! To pa bo le tedaj mogoče, ako se bodo društveniki potegovali požrtvovalno ter skrbeli — vsak po svojej moči — za njegov vsestranski razvoj, kajti delavnost pospešuje, mlačnost pa spodbija vsako se tako vzdružbo.

J. K.,

učitelj v Podmelci.

S Krasa. (Konec.) S tem so bile vse točke dnevnega reda dovršene. Novi predsednik g. Krapš zaključil sejo sè živio-klicem na našega presvetlega cesarja. Potem pa smo šli v domačo gostilno, kjer se nam je z jelom in pilom sicer dobro, a drago (!) postreglo. Napijale so se različne napitnice. Prvi napije g. Al. Bunc gostu Janku Leban-u, na kar udarijo pevcí v navdušen »živio«! Janko Leban vstane ter odgovori blizu tako-le: Hvala lepa za nezasluzeno proslavljenje! Mili tovariši! V prvo me je danes po vašej prijaznosti doletela čast, da sem se deležil zborovanja učiteljskega društva za Koprski okraj ter v prvo danes uživam veselje, da z vami prebijem v družini par veselih uric! Odkritosrčno — po svoji navadi — moram reči, da je to, kar sem danes mej vami videl in slišal, napravilo na-me najboljši vtis. Po vas, ljubi sobratje, lahko se vzgledujemo, primorski slovenski učitelji drugih okrajev! Tù mej vami je domá ono tovarništvo, domoljubje in navdušenje za sveto našo stvar, ki je na čast vsakemu učitelju! Tuzna Istra si lahko čestita, da ima take učitelje, ki so in bodo gotovo krepak jez tujemu nasilju! Zatorej vam navdušeno in iskreno kličem: »Slava! živeli«! Temu navdušeno vzprejetemu odzivu so sledile različne druge napitnice, izmej katerih je posebno Bunčeva napitnica nadzorniku Spinčič-u napravila najboljši vtis. Pač znamenje, kakó priljubljen je ta gospod mej istrskimi učitelji! — Vmes pa so nas pevcí zabavali pojoc dokaj lepe moške zборе. Izredno je dopadal tudi dvospev »Dalmacija«, ki sta ga pela g. Valentič in Pečarič. Vsa čast vrlemu mlademu pevovodji g. Valentiču, Lazaretskemu učitelju! Kot posebnost moram zabeležiti, da so nam v gostilni družbovali tudi gospoda župana Ricmanjska, vrli šolski prijatelj Anton Lampé iz Ricmanj ter c. kr. žandarski postajni vodnik Fran Pečenko, mnogim še kot dijak iz Gorice dober prijatelj. Vrli Ricmanjski občinarji so nas pozdravljali z gromenjom topičev, a g. Anton Lampé nam je postregel z izvrstno svojo kapljico. Naredila se je bila užé noč, ko smo se poslavljali; a jaz sem si mislil, korakajoč sam samičken dve uri dolgo pot domov: »Slovenija še ne propade, dokler bodo slovenski učitelji tako navdušeni, kakor se je pokazalo danes v Ricmanjih«!

Zdaj pa nekaj družega! — V srce mora boleti vsakega rodoljubnega slovenskega učitelja zaradi navzkrižnosti, katera je nastala mej dopisnikom »S Primorskega« in g. K. iz Sežane v »Učit. Tovarišu«. Bati se je namreč, da se ta navzkrižnost popné do hudega prepira; kajti

oba dopisnika čutita se žaljena in vsak njiju trdi svojo. Žalostno je, če se učitelji v lastnem taboru prepiramo! To jako škodi našemu dostojanstvu ter ovira napredek naših zadev! Prav premišljeno nij bilo o dopisniku »S Primorskega«, da je rekel o učiteljskem društvu za Sežanski šolski okraj, da »hira«, a o Koprskem, da »vegetuje«. V naglici se morda ni prav izrazil. Res je, da učiteljsko društvo za Sežanski šolski okraj ne zboruje več tako pogosto kakor prvo leto in da se njegovih zborovanj ne udeležuje več toliko udov, kakor prvo leto, ko so bile društvene vajeti v drugih rokah; vendar ono, hvala Bogu, še živi, še je zdravo; treba nam je le večje edinosti, večje navdušenosti za vzvišeno stvar, da se društvo zopet prične krepko gibati! Da učiteljsko društvo za Koprski okraj ne vegetuje, spozná prijazni čitatelj iz popisa zadnjega zborovanja v Ricmanjih. Neistinito pa je tudi, kar g. K. iz Sežane piše, da ne bi bil A. L. ustanovnik učiteljskemu društvu za Sežanski šolski okraj. O tej zadevi pisati je meni kočljiva stvar; vendar nekoliko besedi hočem izpregovoriti! Mogoče (kar pa težko verjamem), da sta gg. Fr. Vodopivec in J. Hrovatin preje sprožila misel, da bi bilo dobro v našem okraji ustanoviti učiteljsko društvo; a jaz vprašam: nij li A. L. sestavil pravila? Nij li A. L. sklical prvi občni zbor ter pravila predložil namestništvu? Ali niso učitelji A. L. kot ustanovnika društvu imenovali prvega predsednika? G. K.! le resnično, kadar kaj sporočate, posebno o A. L., kateremu se imate še za kaj zahvaliti! Mislim pa, da »pes drugam tace moli«. Vi in nekateri Vaši somišljeniki imate A. L. za strašno vladnega učitelja, recimo za — nemškutarja, to pa morda zato, ker mu je okrajni glavar silno naklonjen; ker je dobil — križec za zasluge, ker je spoštoval g. Quantschnigga kot moža strokovnjaka na šolskem polju itd. A verjemite mi, da je baš A. L. sposobniši kakor kateri nas drugih, in sami pišete tako-le: »No, da ne bi bil g. Mozirski (A. L.) v vedi mož na pravem mestu, ne morem oporekati. Vedite pa, da je tudi za slovenstvo zaslužnejši od katerega nas drugih. Vprašam le: kdo mej učitelji v našem okraji je do zdaj toliko v slovenščini spisal kakor on? Ali mu morete očitati, da je nespreten, nevsten učitelj? Kdo mej učitelji v našem okraji podpira slovensko časopisje bolj kakor A. L.?... To premislite, g. K., predno sodite! Kam pridemo, če se bomo zmerom le prepirali! Menda družega ne dosežemo, kakor to, kar pravi Schiller:

Siehe, wir hassen, wir streiten, es trennet uns Neigung und Meinung;

Aber es bleibet indess dir sich die Locke, wie mir! —

Bodi torej enkrat konec osobnej mržnji, prepiru; podajmo si roke v spravo ter delujmo skupno po svojih zmožnostih v razcvit našega šolstva, v blagor národa!*)

Slavni c. kr. okrajni šolski svet v Sežani je sklenil, da se za vse šole Sežanskega okraja naroči po en iztis Janko Leban-ove »Slovstvene zgodovine v slovenski ljudski šoli«. Želeti bi bilo, da bi tudi drugi okrajni šolski sveti po Slovenskem storili isto; a tudi gg. učitelji naj bi pridnejše segali po tej knjižici, da g. založnik ne bode trpel izgube, saj 35 kr. — toliko namreč stane knjižica pr R. Milici v Ljubljani — ni mnogo. Knjižica je brez dvombe koristna učiteljem in učencem, kar je izjavil sam c. kr. deželni šolski nadzornik vitez Klodič v pismu, ki ga je pisal pisatelju Janku Leban-u. —

V 4. dan julija t. l. bode redna okrajna učiteljska konferencija v Sežani. V ta namen smo dobili od slavnega c. kr. okr. šolskega sveta sledeči dnevni red:

1) Vortrag des k. k. Bezirksschul-Inspectors über seine Wahrnehmungen bei der Inspizierung der Schulen.

2) Über die Verwendung der Schüler-Bibliotheken. Referent Lehrer Alois Luznik.

3) Auswahl und Vertheilung des Lehrstoffes aus den Realien (Geographie, Geschichte, Naturgeschichte und Physik) auf die einzelnen Classen und Abtheilungen der ein-, zwei- und vierclassigen Volksschulen mit besonderer Rücksicht auf die normalen Lebensverhältnisse dieses Schulbezirkes. (Die Referenten nominiert der k. k. Bezirksschul-Inspector in der Conferenz.)

4) Bericht der Bibliotheks-Commission.

5) Wahl des ständigen Ausschusses.

6) Wahl der Bibliotheks-Commission.

O tej konferenciji Vam bodem svojedobno poročal.**)

Gr.

*) Pri prvem učiteljskem zborovanju 15. sept. 1868. l. v Ljubljani smo peli:

V slogi moč rodi se prava,
V slogi krasni vspeh cvetě,
V slogi se razvija slava,
V slogi raj na svetu je!¹⁴

Ravnajmo se tudi še dandanes po tem gēslu! Uredn.

**) Vam bomo hvalečni za to!

Uredn.

Iz Sežane. »V zmislu zapisnika našega učiteljskega društva od 21. maja t. l. v Sežani se podpisani odbor stvarno vjema z dopisnikom v 'Učit. Tov.', od dné 1. maja, št. 11., datiran iz Sežane«.

Učit. društvo za Sežanski šolski okraj. V Sežani v 11. dan junija 1885. l. *Odbor.*)*

Iz Črnomlja. Vsled sklepa c. k. okr. šolskega sveta z 18. junija t. l. bode tñ okrajna učit. konferencija v 8. dan julija t. l. točno ob 9. uri zjutraj v Črnomlju v sobi okrajne čiteljske knjižnice, in sicer po naslednjem dnevnem redu: 1. C. k. okrajni šolski nadzornik kot predsednik konferenciji otvori zborovanje in imenuje svojega namestnika. 2. Volita se zapisnikarja. 3. Opazke c. kr. okr. šolskega nadzornika. 4. Pogovor o postavah in ukazih. 5. O koncentraciji šolskega pouka na podlogi povoljno izbranega berila. Poročevalec se določi o žrebanji. 6. Poročilo knjižničnega odbora in volitev dveh pregledovalcev računa. 7. Nasvėti o nakupu knjig za okrajno učit. knjižnico. 8. Določijo se knjige za bodoče šolsko leto. 9. Volitev knjižničnega odbora. 10. Volitev stalnega odbora. 11. Volitev enega oziroma dveh zastopnikov v deželno konferencijo. 12. Samostalni nasvėti, ki se imajo 8 dni pred zborovanjem doposlati stalnemu odboru.

Iz Litijškega šolskega okraja. Uradna učiteljska konferencija za ta okraj bode 16. sept. t. l. v Litiji v šoli, in sicer po tem-le vzporedu: 1. Poročilo c. k. okrajnega šolskega nadzornika. 2. Kako naj se v ljudski šoli poučuje kmetijstvo? 3. Kako naj se v večrazrednih šolah poučuje v prirodoopisu? 4. Številjenje od 1 do 20 (ustno in pismeno). O kmetijstvu bode poročal g. Adlešič, o prirodoopisu g. Korban, o številjenji pa gosp. Funtek. 5. Poročilo o knjižnični komisiji. 6. Volitev knjižnične komisije. 7. Volitev stalnega odbora. 8. Posamezni nasvėti, kateri pa se morajo najpozneje osem dni pred konferencijo stalnemu odboru pismeno naznaniti.

Z Notranjskega, koncem junija. — (Nekoliko splošnih opazek o naših dozdanjih podrobnih učnih črtežih.) — Pri nekaterih letošnjih okrajnih učiteljskih skupščinah se bode mej drugim razgovarjalo tudi o preosnovi dozdanjih podrobnih učnih črtežev za realije. Ker bode prihodnji deželni učiteljski konferenciji glavni nálog, predelati zdanje učne črteže za osnovne naše šole, zato se nam góri navedena točka prav umestna in važna dozdeva.

Ako le količkaj globlje pogledamo v učne načrte za realije, reči moramo — vsaj vsak izveden, praktičen učitelj, ki deluje na kmetih, in ta je vendar tñ osobito merodajen, bode tako reči moral — da so zeló nepraktični, — kajti tolikanj zahtevajo, kakor se na deželi — vsaj na podlogi dozdanjih nam čitank — nikakor in nikoli ne more do dobrega predelati. Ne rečemo s tem, da bi se zahtevana tvarina ravno vsa predelati ne dala, a takó predelati se ne more, da bi pri tem otroci res imeli dejansko korist, ter da bi to, kar se jim je predstavljalo, tudi zavsem pojмили in si duševno osvojili. To je resnica katero vsakdanja izkušnja potrjuje! In kaj koristi, še toliko gradiva prerešetati, a pri vsem tem pa le malo zdravega zrna pridelati?! — Gospodje pri zeleni mizi, ki so kovali te nadrobne učne črteže, imeli so menda pred očmi le mestno deco —, kajti, ako bi se bili ozirali na ogromno večino naše šolske mladeži, sigurno bi bili stilizovali »Lehrgang« povsem drugače. Res da so bili pri sestavi raznih učnih črtežev navzoči i učitelji z dežele, — a naposled — »ut figura docet« — vendar le obveljalo je diktatorično mnenje nekaterih gospodov. »Črka mori, izkušnja uči« — to je treba uvaževati pri sestavi oziroma preosnovi prihodnjih učnih načrtov.

A učni načrti niso dokaj pomanjkljivi le, kar se tiče realij, marveč v obče. Dosti bode treba predelovanja in premotrivanja, da se dožene splošna učna kazipot, ki bode ustrezala zdanjim našim potrebam. — Le pogledjte, kaj se zahteva od naše dece iz jezikoznanstva v posamnih šolskih letih! kaj iz računstva! Da ne govorimo o telovaji!! Ta predmet se nam vsaj najbolj — zavožen zdí . . . Niti na učiteljski se ne predela óna snov — to vém iz lastnega prepričanja — ki je n. pr. iz te discipline prepisana za štirirazrednice naše! Sploh pa smo tega mnenja, da naj se na deželi telovadbeni uk kolikor toliko opusti. Kjer ni rednih, postavno urejenih telovadišč — in koliko jih imamo dosihdób na Kranjskem? — nima pouk iz telovaje nikakega pomena in se mora, če užé ne iz drugih vsaj iz stališča higiéne, popolnoma opustiti.

V podrobno oceno učnih črtežev za posamne razrede (oziroma šolska leta) naše národne šole na Kranjskem se tñ ne bodem spuščal, mogoče drugokrat. S temi vrsticami opozarjamo le vse brižne naše sotrudnike na deželi, da se z vso resnostjo pobrinijo za res praktično preosnovo učnih nam črtežev. Vzlasti pa naj se gospodje delegati deželni učiteljski konferenciji postavijo na povsem praktično, dejanskim razmeram ugajajoče stališče ter vse ovržejo, kar bi utegnilo biti »balást« otročej umljivosti in koristi.

*) S tem naj bode konec vseh teh razprav!

Dobro vemo, da se nam bode od kake strani očitalo »nazadnjaštvo«, od strani namreč, katerej je največji »napredek« ta, da se pred vsem neguje tujščina, ne da bi pri tem materinščina dostojno se vzgojevala, — od mož, ki se vedno mislijo, da se deca lahko istočasno z materinščino priučijo tujemu jeziku, ne da bi bilo to na kvar njenej govorici, njenemu mišljenju, — od mož tedaj, ki zastopajo princip, katerega so ovrgli užé davnaj največji pedagogje, ne-le zdanji, ampak užé pred več nego sto leti! Od tacihih naprednjakov se torej lahko prebavi očitante — nazadnjaštva!

Naprednjaški „practicus“.

Iz Ljubljanske okolice. Učitelji Ljubljanske okolice zborovali bodemo letos pri sv. Petru v Ljubljani. Pri tej priliki nam bode pokazal g. Krmavner (Šent-Vid) praktično z otroci, kakó bi bilo poučevati zemljepisje v ljudski šoli, rekše kako predstavljati otrokom grafično domači šolski okraj. Jedna naših gospodičinj učiteljic nam bode pripovedovala nekaj o ženskih ročnih delih, ker ukrep stalnega odbora se glasi, da naj izdelajo vso to nalogo. Dan konferencije, ki se ima stoprav odločiti na mesec avgust, določil nam bode slavni c. k. okrajni šolski svet pri svoji prihodnji seji.

Gledé na to, da se šolske oblastnije povsod prizadevajo zboljšati učiteljem kakor učencem težavno delo učenja in poučevanja v vročih poletnih dnevih, gledé na to, da je deželni šolski svet nižjeavstrijski sklenil popolnoma opustiti popoldanski pouk v avstrijskeji metropoli — na Dunaji —; gledé na to, da je nadalje ravno tisti deželni šolski svet dovolil vsakovrstne olajšave gledé poučevanja za poletne vroče mesece vsem šolam po deželi, gledé na to, da so tudi stalni odbori vseh okrajev naše dežele večinoma volili za dan konference šolski dan — dobro vedoč, da je učiteljem ta dan, dan velikega telesnega in duševnega napora — smemo upati, da se vendar ne bodo učiteljem Ljubljanske okolice kratile postavno dovoljene in določene počitnice s tem, da se vrši njihova konferencija za časa velikih počitnic, tem manj, ker se sme dan konferencije popolnoma jednatiči z vsakim drugim šolskim dnevom, polnim težavnega dela in trpljenja.

Ker govorim užé ravno o konferencijah, dovoljujem si na tem mestu izpregovoriti še par besedi z gospodi učitelji-poverjeniki za nabiranje prostovoljnih doneskov društvu »Národna Šola« v korist.

Res veliko se je storilo tekoče leto za to društvu in z nekakim ponosom smemo pričakovati letošnje bilance, kajti s takimi vsotami kakor ravno letos, nismo še nikdar dozdej računali. Veliko, rekel bi, da še nikdar toliko, storili so tudi gospodje učitelji in zato upam, da ne bodo prezrli teh mojih besed. V misli so mi vesele ure pri vkupnem obedu po končani konferenci. Gotovo je ni lepše prilike v celem letu, kakor ravno takrat, ko v bratskeji vzajemnosti polni najboljših vtisov, delamo vsakojake naklepe v zboljšanje našega stanja, kakor tudi našega šolstva, da se vzdignite takrat tovariši-poverjeniki ter položite svojim tovarišem-učiteljem par besedice na srce v prid »Národne Šole«. Prepričan sem, da bodo našli pri tovariših svojih radodarnih rok; prepričan sem pa tudi, da bode odbor »Národne Šole« z veseljem in hvaležnostjo uporabil vsak tak dar za izdavanje nam tolikanj potrebnega poučnega berila za našo mladino. — j —

Iz Ljubljane. Iz seje c. k. deželnega šolskega sveta v 28. dan maja t. l. Nasvétuje se, kakó naj se razdeli 6000 gld., katere je kranjska hranilnica darovala v podporo za šolske zgráde za 1885. l. (Od tega dobé po sklepu c. k. deželnega šol. sveta šolske občine: Bojance, Spodnji Logatec, Petrova Vas in Štrekļjevec po 500 gld. Šolska občina Prežganje dobi podpore 400 gld. Po 300 gld. odločilo se je občinam: Smlednik, Pirniče, Veliki Gaber, Trzin in Rudolfovo; po 200 gld. občinam: Spodnja Hrušica, Črni Vrh, Šmihel, Toplice, Božjakovo, Stari Trg, Dragatuš in Griblje. Po 100 gld. dobé občine: Jesenice, Vrbovo, Spodnji Semen, Dobrniče, in Vrh.) Določilo se je o obligatnem nemškem pouku na tri- in večrazrednih ljudskih šolah na deželi zunaj Ljubljane. — Poročalo se je kranjskemu deželnemu odboru o odškodovanji za stanovanje voditeljem in voditeljicam ljudskih šol. — Odobril se je posebni učni črtež za 1885/86. l. in učne knjige na tukajšnji državni višji realki, ter se je poročalo na višje mesto o učenem jeziku v krščanskem pouku v paralelkah I. in II. razreda na tej šoli. — Nasvetovalo se je, kakó naj se postavijo izpraznjene uč. službe za matematiko in fiziko na državni gimnaziji v Rudolfovom. — Določilo se je, kje naj bode dvorazredna dekliška šola v Rudolfovom. — Sklenilo se je, da se združiti enorazrednici v Veliki Dolini in v Jesenicah v dvorazrednico v Veliki Dolini s 500 in 450 gld. letne plače za učitelja. — Rešilo se je več pritožeb o določbi šolskih okrajev itd. — Poročalo se je na višje mesto, kako naj se postavi na državni gimnaziji v Ljubljani izpraznjena učit. služba za zgodovino in geografijo.

— Učiteljska konferencija mestnega okraja Ljubljanskega je bila 11. preteč. meseca v mestni dvorani pod predsedništvom c. k. okrajnega šolskega nadzornika in ravnatelja c. k. učiteljske, gosp. Blaža Hrovath-a. Zbrano je bilo mestno učiteljstvo, t. j. učitelji in učiteljice treh mestnih šol, katehet nunskih šol, profesorji, učitelji in učiteljice na obeh c. k. učiteljskih in vadnicah in nekaj učiteljev iz zasebnih šol — vkup 38 udov. Predsednikov namestnik je bil prof. gosp. Jak. Vođeb, zapisnikarja pa sta bila gg. Jos. Maier in Anton Razinger. G. predsednik pozdravi navzoče s prošnjo, da bi se tudi zdaj, kakor do zdaj, posvetovalo predmetno (objektivno). Potem g. predsednik poroča o svojem opazovanju, ter priporoča snažnost in red v šolskih sobah, točno poučevanje in kakó naj se učitelj ravna pri vprašanjih in odgovorih, da naj ima vedno pred očmi vse učence, kako naj se učenci (posebno prvenci) vadijo brati, da naj se pesni ne obravnavajo slovnično. O pouku v slovenskem jeziku ne opominja ničesar; pri pouku v nemškem jeziku pa želi, da bi se učenci pridno vadili govoriti, da bi se zraven slovenskih slovničnih pravil tudi vadili nemških. Pri pisanju naj bi se učenci vadili v trdnih (gotovih) potegljeh pisati i. t. d., in pri risanju naj bi se ne rabili nikakoršni pripomočki (ravnila i. dr.). Petje se je v mestnih šolah dobro gojilo. Nazadnje gosp. predsednik učiteljem priporoča, naj bi radi brali in se učili v pedagogijskih posebno v psihologičnih knjigah i. t. d. Potem pride na vrsto poročilo o realijah v ljudskih šolah. Prvi poročila (po nemški) učitelj gosp. Fr. Pavlin, ter v natančnem popisu kaže, kaj je učencem v posameznih razredih vredno vedeti iz prirodopisa, prirodoslovja ali fizike. Nazadnje pravi, naj bi se učni črteži gledé realij zdanjim in krajevnim razmeram primerno preuredili.

Pri posebni obravnavi okrajni nadzornik gosp. A. Žumer nasvetuje, naj bi se v berila tudi vzprejel zakon na obrambo koristnim pičcem, kar se enoglasno odobri.

Na vrsto pride poročevalec, učitelj gosp. Jos. Travnar. Pred poročilom pa pravi gosp. predsednik, da gosp. poročevalec namesto, da bi povedal, v katerem obsegu naj se poučujejo realije, le bolj hoče razlagati, kako jih je metodično poučevati i. t. d., ter nasvetuje, naj bi gosp. poročevalec ne bral svojega poročila. C. k. okrajni šolski nadzornik gosp. Fr. Gerkmann predlaga, naj se dnevna stvar sicer obravnava, toda brez poročila. A. Praprotnik misli, da naj gosp. poročevalec, ker se je uže za to pripravil, le bere svoje poročilo, če tudi ni strogo stvarno in le bolj metodičnega obsega. Tudi prof. gosp. Linhart je te misli. Pri glasovanju se tedaj gosp. Fr. Gerkmann-ov predlog ne vzprejme, in gosp. Jos. Travnar bere (po slovenski) svoje poročilo: »V katerem obsegu je v zdanjih ljudskih šolah uvesti realni pouk«. (Glej prvo stran današnjega lista!)

Učitelj gosp. Iv. Belč predlaga, naj bi se zdanji podrobni učni črtež, kar se tiče zemljepisja in zgodovine, »en bloc« vzprejel. Učitelj gosp. Iv. Tomšič nasvetuje, naj bi se v učni načrt vzprejela prirodopisna tvarina, kakor jo je načrtal gosp. Pavlin. Prof. Linhart nasvetuje, naj se obe te poročili o realijah izročiti c. k. dež. šolskemu svetu, kateri naj bi se pri uredbi učnih črtežev na nje oziral.

Za tem odločevale so se šolske knjige za prihodnje šolsko leto. Prva mestna šola in nunske šole izbrale so si za prvi razred Praprotnikov »Abecednik«^{*)}, v drugi razred vzprejelo se bode »Prvo Berilo« (Razinger-Zumrovo), ako ga ministerstvo odobri. V prvi razred nemške šole vzprejme se »Fibel« Heinrich-ova. Druge knjige ostanejo tiste, kakor so zdaj v navadi.

Potem poroča učitelj g. Fr. Kokalj (kot prvosednik knjižničnega odbora) o okrajni knjižnici. Knjižnica je v II. mestni šoli (na Čojzovej cesti), in si je zadnji čas pridobila precej lepih knjig, mej katerimi jih je več, ki jih je knjižnici daroval prof. v. pl. Gariboldi. Knjižnica šteje 368 knjig v 596 zvezkih. Dohodkov je knjižnica imela 30 glđ., stroškov pa 29 glđ. 55 kr. G. g. Gerkman in Kumer se izvolita, da bosta pregledala knjižnične račune. V knjižnični odbor izvolijo se dozdanji udje, ravno tako ostanejo tudi v stalnem odboru dozdanji udje (G. g. Praprotnik, Raktelj, Tomšič in Žumer). Zastopnikom v c. k. mestni šolski svet izvoljena sta bila g. g. Raktelj in Žumer.

Posameznih nasvetov ni bilo. Prof. Linhart želi, naj bi se v prihodnje tudi vrtnarica nemškega otročjega vrta povabila k učiteljski konferenciji. G. Tomšič želi, naj bi se »Imenik slovenskih knjig za šolske knjižnice« (kakor ga je on uže pred dvema leti sestavil) popravil in dopolnil ter tiskal in razglasil. V ta namen se kot pregledovalci izvolijo: gospá Moos-ova, in g. g. Tomšič, Prädika in Praprotnik. — G. predsednik zahvaljuje se vsem udom v konfe-

^{*)} Praprotnikov »Abecednik« je po berilnih vajah in po vajah v nazornem nauku tako uravnan, da se za njim more rabiti vsako berilo. Uredn.

renciji in g. g. poročevalcem za uspešno sodelovanje ter s trikratnim klicem »Hoch« in »Slava« Njih Veličanstvu, presvetlemu cesarju sklene skupščino. G. prof. V o d e b zahvaljuje se g. predsedniku, da je tako spretno in oprežno vodil zborovanje.

— Nameščenje župana Ljubljanskega g. Pet. Grasselli-ja, vršilo se je 15. preteč. m., katere svečanosti se je tudi udeleževalo vse mestno učiteljstvo. Pri tej priliki je g. mestni župan mej drugimi potrebami, ki jih ima mesto, tudi poudarjal skrb za šolstvo, rekoč: »Šolstvo naklada posebno v novejšem času Ljubljani velika bremena, osobito zdaj ko je avtonomna dežela vzela avtonomni občini privilegij, katerega je uživalo mesto mnogo let. Ljubljana pa je vedno skrbela za šolstvo, in tudi zdaj, ko se jej so naložila nova bremena, ne bode se jej zmanjšala ljubezen do razširjanja in pospeševanja šolstva«.

— V c. k. mestni šolski svet je Ljubljanski občinski odbor 23. preteč. m. izvolil svojim zastopnikom g. g. dr. Tavčar-ja in Fel. Stegnar-ja.

— Kmetijski pouk za učitelje na Slapu. Deželno predsedstvo doposlalo je c. kr. okrajnim šolskim svetom sledeči razglas: Kakor poroča kranjski deželni odbor v 8. dan junija t. l. št. 3695, bode letos praktični kmetijski viši pouk v deželni sadjarski in vinarski šoli na Slapu vršil se od 17. avgusta do 5. septembra. V ta tečaj bode kakor vlni tudi letos vsprejetih 14 učiteljev, ki v zavodu dobé stanovanje in hrano zastoj. Tisti učitelji morajo udeleževati se teoretičnega in praktičnega pouka ter koncem tečaja podvreči se preizkušnji, o katerem uspehu ravnateljstvo poslušalcem izroči pričevala. Stroški za pot se povrnejo, kolikor bode mogoče. Ker rečena šola potrebnega perila nima, naj vsak učitelj za svojo rabo sabo donese brisače in servijete. To se c. kr. okrajnemu šolskemu svetu naznanja ter nalaga, da ljudskim učiteljem svojega okraja takoj poroča o bodočem tem pouku ter kakšni so prošnjam pogoji. Prosilci naj svoje do kranjskega deželnega odbora obrneno prošnje vložijo do 15. dne julija t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu, katere pa naj se s prikladnimi nasveti predložijo dež. odboru vsaj do 20. julija t. l. Konečno se še pripomina, da tudi učitelji, ki v dobi za tečaj določeni še nimajo šolskih počitnic, morejo prositi in smejo za dobo tečaja dobiti odpust, če so bili vanj vzprejeti.

— V novo nemško ljudsko šolo v Ljubljani se je oglasilo 55 za šolo godnih otrok, in sicer 33 dečkov in 22 deklic. Šlihi se, da mej temi je prav malo otrok tistih starišev, ki so poprej s podpismi zahtevali nemško šolo.

Razpis učiteljske službe.

Na Kranjskem. Na dvorazrednici na Raki druga učiteljska služba s 450 gld. letne plače. Prošnje na c. k. okrajni šolski svet v Krškem do konec prvega tedna t. m.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gosp. Gust. Cuderman, zač. učitelj v Nadanjem Selu (Sv. Michael), je umrl. Na njegovo mesto je prišel gosp. Viktor Čuden, zač. učitelj na Razdrtem. — Gspdc. Josipina Malec, učiteljica na Raki, se je službi odpovedala.

Listnica uredništva. G. g. I. L. v K. in Gr. v L.: To pot ni bilo prostora. — G. P. R. v S.: Vse prav tako. Prosimo večkrat kaj. Lepo pozdravljeni!

Vabilo na naročbo

„Učiteljskega Tovariša“

Z začetkom drugega polletja priljudno prosimo, da bi brez pomude obnovili naročilo vsi p. n. g. g. naročniki, ki so bili na list samo za prvo polovico naročeni. Tudi nove naročnike uljudno vabimo k naročbi. Prosimo prijazne podpore!

Uredništvo in založništvo.